

Ympäristöministeriö

Viite:

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 18.11.2020, VN/12087/2020

Asia:

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja maa-aineslain muuttamisesta

Esityksellä ehdotetaan mm. tehtäväksi teknisluonteisia muutoksia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin ja sen liitteisiin, jotta ne vastaavat tarkemmin tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annettua direktiiviä.

Komission virallisen huomautuksen 28.11.2019 (2019/2290) mukaan tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annettu direktiivi 2011/93/EU muutettuna direktiivillä 2014/52/EU on pantu puutteellisesti täytäntöön. Komissio katsoo, ettei Suomi ole pannut asianmukaisesti täytäntöön useita YVA-direktiivin 2011/93/EU säännöksiä Manner-Suomessa ja/tai Ahvenanmaalla. Komissio kiinnittää huomiota sekä YVA-laissa ja -asetuksessa että kansallista alakohtaisessa lupalainsäädännössä oleviin puutteisiin. Suomen vastauksessa (24.3.2020) ilmoitettiin, että Manner-Suomi ja Ahvenanmaa tulevat muuttamaan lainsäädäntöään eräiden YVA-direktiivin säännösten täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Muilta osin komission väitteet kiistettiin ja vastauksessa selostettiin, miten direktiivin velvoitteet on pantu täytäntöön Manner-Suomen ja Ahvenanmaan lainsäädännössä. (UM:n oikeuspalvelut, EU-tuomioistuinasiat: [Suomen hallituksen toimet EU-tuomioistuinasioissa ja EU-rikkomusasioissa 1.1.–30.6.2020](#), s. 23)

Hallituksen esitysluonnoksessa (s. 3) komission huomautuksesta todetaan, että komission mukaan puutteet koskevat muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä YVA-menettely) soveltamisalan määräytymistä, YVA-menettelyn tulosten huomioon ottamista lupamenettelyissä sekä päätösten perustelemiseen ja muutoksenhakuoikeuteen liittyviä kysymyksiä.

Osa komission huomautuksista on luonnoksen mukaan luonteeltaan teknisiä ja liittyvät direktiivin säännösten täytäntöönpanon yksityiskohtiin. Iso osa komission väitteistä kohdistuu YVA-direktiivin lupamenettelyille asettamien vaatimusten täytäntöönpanoon sektorikohtaisissa lupasäädöksissä, joissa säädetään YVA-hankkeiden lupamenettelyistä. Komission virallinen huomautus koskee siten YVA-lainsäädännön lisäksi myös joukkoa sektorikohtaisia lupasäädöksiä, joista osa kuuluu muiden kuin ympäristöministeriön toimialaan. Kukin ministeriö valmistelee esityksen mukaan omaa toimialaansa koskevat lainsäädäntömuutokset. Suomi on 24.3.2020 antamassaan vastauksessa ilmoittanut, että Manner-Suomi ja Ahvenanmaa tulevat täydentämään lainsäädäntöään YVA-direktiivin säännösten täytäntöönpanon täsmentämiseksi. Lainsäädäntömuutokset valmistellaan niin, että lainsäädäntömuutokset kokonaisuudessaan tulisivat voimaan vuoden 2021 aikana.

YVA-menettelyn tulosten huomioon ottamista lupamenettelyissä koskevaan komission huomautukseen liittyen YVA-lain 26 §:ään on otettu direktiivin 8 artiklan edellyttämä maininta tulosten asianmukaisesta huomioon ottamisesta (Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on *asianmukaisesti* otettava huomioon arviointiselostusta koskevat ja 29 §:n mukaiset kuulemisten tulokset). Pykälän perusteluissa (s. 18) ei kuitenkaan millään tavoin avata tätä asianmukaisuuden käsitettä, vaan viitataan ainoastaan artiklan sanamuotoon.

Hallituksen esityksessä tulisi nyt tehtyä selkeämmin tuoda esiin, minkälaisia päätösten perustelemiseen ja muutoksenhakuoikeuteen liittyviä puutteita komissio oli havainnut, liittyvätkö ne nimenomaan YVA-menettelyyn ja miten nuo puutteet korjataan. Esityksen perusteluja tulisi siten täydentää näiltä osin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty